

z r. 1874 a že proto opatření starostovo z 22. března 1922 vybočuje z mezí zákonné působnosti obce.

Č. 8000.

Pojištění nemocenské (Slovensko): * Pojistné povinnosti dle zák. č. 268/19 nepodléhá osoba, jež pro slabomyslnost není schopna platného projevu vůle, není-li služební smlouva uzavřena jejím zákonným zástupcem.

(Nález ze dne 4. června 1929 č. 11.131.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v H. proti ministerstvu sociální péče o nemocenské pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á j a k o b e z d ů v o d n á.

D ů v o d y: Okresní dělníky pojišťující pokladna v H. předepsala Josefu K. ve V. nemocenské pojistné příspěvky za Ignáce S. za dobu od 1. ledna 1920 do konce prosince 1925 v úhrnné částce 721 Kč 41 h. Jeho rozklad, v němž uplatňoval, že S. není jeho zaměstnancem, že jej jako slabomyslného u sebe chová jen z milosrdenství, nevyhovělo předsednictvo pokladny výměrem ... v podstatě s odůvodněním, že odvolatel — i když S. je slabomyslný — přece disponuje s jeho pracov. silou, kterou mu dotyčný dal k dispozici. Okolnost pak, že jmenovaný jest honorován jen plným zaopatřením, netvoří důvod k osvobození, poněvadž podle § 11 zák. čl. XIX:1907, resp. § 7 min. nař. 4790/1917 je i to započitatelným požitkem.

Okr. úřad v H. výměrem z 20. ledna 1926 odvolání Josefa K. nevyhověl a potvrdil výměr předsednictva pokladny z jeho důvodů.

Min. soc. péče nař. rozhodnutím vyhovělo odvolání Josefa K., zrušilo výměr okr. úřadu a osvobodilo odvolatele od povinnosti zaplatiti zmíněné příspěvky z těchto důvodů: »Podle lékařského vysvědčení z 15. ledna 1927 slabomyslnost Ignáce S. jest toho stupně, že nedovede ani peníze si spočítati. Slabomyslná osoba, která je nezpůsobilá samostatně spravovati svůj majetek, není podle práva na Slov. platného způsobilá k tomu, aby mohla pravoplatně projevit svou vůli. Z toho jest pak zřejmo, že není možno, aby mezi Ignácem S. a Josefem K. vznikl a trval poměr pracovní nebo služební, neboť tento vzniká, když někdo na určitou dobu zaváže se konati služby nebo práce osobě jiné. Ignác S. však, jak shora uvedeno, pravoplatně projevit svou vůli schopen nebyl.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Podle § 1 odst. 1 zák. č. 268/19, jehož platnost byla rozšířena na území Slov. vl. nař. č. 516/19, podléhá pojištění pro případ nemoci, kdo koná práce nebo služby na základě poměru pracovního, služebního nebo učňovského, a nekoná jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Norma tato nepodává sama definici poměru pracovního (služebního), nutno proto, ježto tu jde nepochybně o poměr práva soukromého, sáhnouti k ustanovení soukromoprávním o smlouvě služební, jež podle § 1 zák. č. 244/22 vzniká, zaváže-li se někdo na nějaký čas konati jinému službu.

S těchto hledisek dlužno posouditi skutková zjištění žal. úřadu a z nich čerpaný právní názor úřadu. Úřad zjistil na podkladě lékařského

dobrozdání, že Ignác S. byl slabomyslný v tom stupni, že nemohl platně projevit svou vůli. Z tohoto zjištění pak dovodil, že pro nedostatek platného projevu vůle se strany Ignáce S. nevznikl mezi ním a Josefem K. pracovní nebo služební poměr, jenž jest nutným předpokladem pojistné povinnosti podle cit. § 1 nemoc. zák. Stížnost nepopírá správnost shora uvedeného zjištění žal. úřadu, dovozuje pouze, že pro posouzení pojistné povinnosti rozhoduje jediné okolnost, že zaměstnanec dává pracovní sílu zaměstnavateli k dispozici a tento s ní skutečně disponuje.

Pokud by v námitce této bylo lze spatřovati projev právního názoru, že k založení pracovního poměru není zapotřebí schopnosti platného projevu vůle na straně zaměstnancově, nelze názoru tomu přisvědčiti. Podle shora cit. § 1 nezakládá pojistnou povinnost konání prací nebo služeb samo o sobě, nýbrž jest vždy třeba, aby byly konány na základě poměru pracovního (služebního), t. j. dle hořejších úvah, aby bylo konání prací (služeb) výronem smlouvy služební. Aby došlo ke smlouvě jakékoli, tedy i ke smlouvě služební, třeba projevu souhlasné vůle stran, jenž ovšem se může státi i mlčky na příklad tím, že zaměstnanec s vědomím zaměstnavatele pro něho práce koná a podřizuje se jeho disposiční moci, v každém případě jest však nezbytným požadavek platné smlouvy, aby obě strany smluvní byly schopny platného projevu vůle. Osoba, jež platného projevu vůle není schopná, nemůže sama uzavírat smlouvy a to ani výslovně ani skutky konkludentními. Jen její zákonný zástupce (opatrovník) může jejím jménem podstupovati závazky smluvní.

Ježto úřad, jak shora uvedeno, bez námitek protistrany zjistil, že Ignác S. není schopen platného projevu vůle, nutno uznati za správný i úsudek úřadu, že mezi Ignácem S. a Josefem K. nebyl založen platný pracov. poměr. Pak ovšem není nezákonným, když úřad popřel existenci sporného pojistného poměru. — — — —

Č. 8001.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní (Slovensko): Jak vzniká »poměr služební« ve smyslu § 2, odst. 1 zák. č. 221/24 a jaké jsou jeho znaky?

(Nález ze dne 4. června 1929 č. 11.132.)

Prejudikatura: Boh. A. 4330/25, 6480/27 a j.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v K. proti župnímu úřadu v Lipt. Sv. Mikuláši o nemocenské pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro vady řízení.

Důvody: Okr. nemocenská pojišťovna v K. předepsala Petru L. ve F. pojistné nemocenské, invalidní a starobní v částce 279 Kč 54 h za Martu M. za období od 1. července 1926 do 30. dubna 1927. Okr. úřad v K. výměrem z 23. srpna 1927 vyhověl odvolání Petra L. a zrušil uvedený platební výměr s tímto odůvodněním: »Konaným šetřením se zjistilo, že mezi apellantem a Martou M. není smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského, na který by se pojistná povinnost vztahovala. Marty M. otce matka byla sestra apelanta. Jest tudíž mezi nimi rodinný poměr, vzhledem k němuž apelant jmenovanou přijal do své domácnosti. Smlouveného poměru služebního mezi nimi nebylo.«